

Naročnina mesečno 5 kron. Za inozemstvo se računa naročnina dvojno. - Pismenim vprašanjem znamko za odgovor. — Vse pošiljatve na naslov lista „Sedanjost“.

SEDANJOST

Oglasi: 1/2 strani K 750.—, 1/4 K 380.—, 1/8 K 200.—. Manjši oglasi po 4 K petit-vrsta. Pri večkratnem oglaševanju popust. Mali oglasi beseda 1 K, debelo tisk. 2 K.

Belgrajsko pismo.

4. junija 1921.

Naš belokranjski zastopnik gosp. Nemanjč je imel te dni za kmetstvo ljudstvo velepomemben govor. Sam kmeti posestnik, je zato zelo dobro pogodil vse težave kmetkega stanu. Žal mi je, da vsled tesnega prostora v listu ni mogoče prinesiti njegov govor v celini, kakor zasluži. V naslednjem podajam torej le njegovo vsebino.

Gospod poslanec je najprej poudaril potrebo dobre ustave in sicer take ustave, s katero bo ljudstvo zadovoljno v smislu enakopravnosti vseh stanov in plemen v državi. V § 24 se zahteva, da morajo tudi nesposobni kmeti mladeniči k vojakom. To je krivično. Kmet že itak nosi najtežja bremena, zdaj naj pa kmetstvo posestvo zgubi še to delavno moč. Kdo naj pa potem skrbi za preživljanje prebivalstva v državi? — Tudi glede paragrafa 40 se pokazuje velika pomanjkljivost. Sicer se pravi, da vse, kar vojska kmetu vzame, mora biti plačano. Nikjer pa se ne reče, kdaj in kako bo to plačano. Kar je vojska vzela ob prevratu za koroško fronto, še danes ni poravnano. Kar se kmetu vzame, je treba takoj plačati v zakonitem denarju. Glede žigosanja živine je g. poslanec zahteval, da se ta način popolnoma odpravi in naj se ž njim več ne razburja ljudstva. Istotako razburljivo je tudi poskusno pozivanje kmetov voznikov pod zastavo. Tudi to je način, na katerega naše ljudstvo ni vajeno in si ga ne želi. — Vsi vemo, da država brez davkov ne more obstajati. Toda ta davčna bremena so razdeljena nepravilno. Kmetstvo ljudstvo naj bi se obdavčevalo le v taki meri, v kolikor je prav; nalogati kmetom n. pr. dohodninski davek, pa ni prav. O Dolenjski je dejal g. poslanec dobesedno to-le: „Pri nas gospodje. — ne vem, kako je po drugih krajih: morebiti je baš na Dolenjskem najslabše — pri nas je siromašno ljudstvo tako grozno obdavčeno, da to ljudstvo danes ni več zadovoljno v tej državi in da premišljuje, na kak način bo dobilo od svojcev iz Amerike potni listek in se tjakaj preselilo“. Vsi, ki so prišli iz Amerike se vračajo nazaj. Zato se mora posebno zaščititi kmeti stan. Sol, petrolej, obleka, obuvalo,

železnina in druge take stvari naj se uvažajo brez carine vsaj dotlej, dokler se ne razvije ta industrija tudi pri nas, da bomo ceneje kupovali. V črnomaljskem in novomeškem okraju je lansko leto zelo hudo potolkla toča, toda davčna oblast v Novem mestu terja ne samo zemljiški, temveč tudi dohodninski davek. Kako pa naj reveži plačajo, če jim je vse uničeno!? — V Osojniku je 24 kmetom vse pogorelo. Gosp. poslanec se je trudil, da dobi podporo za po toči in ognju oškodovane, toda za te nesrečneže vlada ni imela nobenega fonda. Davčna oblast v Novem mestu pa je tudi od pogorelcev zahtevala zemljiški in dohodninski davek. — Pri nas, na Dolenjskem, kmetje v hribih v glavnem živijo od svojih vinogradov. Če se dovoli uvoz italijanskega vina, bodo kmetje prisiljeni oditi po svetu s trebuchom za kruhom. (Poslanec Pišek: „Tudi na Štajerskem bo tako.“) Z druge strani pa naj se dela na to, da se dovoli izvoz našega vina v tujino. (Burno odobravanje na desnici.) Primčev Miha.

„Sedanjost“ zarja boljših časov.

Dolenjci potrebujemo dobrega lista, ki nam bo ognjišče, kjer se bomo rojaki zbirali v bratski slogi k pouku in zabavi. Vsi, ki so dobrega srca, naj pridejo in naj se moško med seboj pomenijo. Vse poskušiti, kar bomo za dobro spoznali, to držati, naj bo naše geslo.

Sile ne bomo nikomur delali, vendar se bomo za dobro stvar vselej odločno potegnili.

Pridno delo ima vedno dober vspeh, če rosi nanj božji blagoslov.

Cilj naš je lep in dober, to je red in mir v Sloveniji in blagostanje telesno in dušno vseh naših rojakov.

Bratje kvišku! stopite z nami v kolo. Bodimo složni! v slogi je moč. Zaupajmo v Boga, pa se bo srečno steklo.

Naročimo si list, študirajmo ga pridno, dopisujemo zvesto.

Bog daj srečo!

Dr. I. J.

Ali ste že poslali naročnino „Sedanjosti“?

Krijte svoje potrebščine pri tvrdkah, ki se priporočajo v oglasih „Sedanjosti“!

Sodniki v državi Honolulu.

(Pravljica iz novejših časov.)

Ljubljana, 22. maja 1921.

Popolnoma brezpredmetno bi bilo iskati v moderni državi šele argumente za postulat, naj bo pravosodstvo kot hrbtnica državnega reda in obstanka neodvisno, tako, da sodniki pri izrekanju pravice ne stojijo pod nikakšnim vplivom, temveč da sodijo zgolj po zakonih.

Drugi postulat, nujna logična posledica prvega, pa temelji v stalnosti sodnikov. Sodnik ne more biti niti odstavljen niti suspendiran proti svoji volji brez razsodbe rednega sodišča ali disciplinarne inštanice. Premeščen more biti samo, ako sam izrecno pristane na to, vpokojen zoper lastno voljo le v slučaju, da vsled visoke starosti ne daje več zadostnih garancij za brezhibno izvrševanje visokih sodnijskih agend.

Vsem tem zahtevam je skušal priti v okom Sodni načrt za državo v Honolulu, ki je najnovejši in šteje samega sebe med najmodernejše, dasiravno to vprašanje med drugimi omikanimi narodi ni baš nesporno.

Proti koncu te zadnje mode zalotiš nankrat (§ 1137) skrito, boječe se dnevne svetlobe, kukavičje jajce, izjemno določbo, ki bije vsem dosedanjim pojmom o neodvisnosti sodnikov v obraz. Trdovratno se vzdržuje govornica, da je avtor načrta — muzikant, ki je vzel „ad libitum“ iz glasbenega polja in ga presadil v „Sodni načrt“.

Justični kancelar (po naše minister) naj bi proglasil sporazumno (!) s komisijami, katere bi on sam (!) imenoval, nekatere sodnike „letečim“ t. j. da isti vsak čas lahko — odfrče.

Postopanje bo na las podobno prejemu sudu, izvzemši dejstvo, da v nasprotju s prekim sudom ne bo treba tukaj izreči soglasno krivde, to pa radi tega, ker krivda v obče ne bo nikak predpogoj temu sodnijskemu frčanju. Nadaljni logični sklep, kjer ni krivde, ni krivice. O krivici namreč že radi tega ne bo možno govoriti, ker bodo „leteče sodbe“ že naprej sankcionirane in utemeljene s zakonskim bičem samim.

Kaj bodi s tem rečeno, je jasno kakor beli dan. Kateri samodržec jadrnega spo-

mina je to degradacijo sodnijskega poklica zveržil, to vprašanje despotov v Honolulu prav nič ne zanima, pač pa še niso edini v odločitvi, kak laborov venec naj prejme nezakonski oče tega bodočega zakona za svoj atentat na zdravo človeško pamet — ali nemara celo red „belega žerjava“.

Druga cvetka napredka: kvalifikacija sodnikov odpade; — čisto naravno, ako si pogledaš tretjo cvetko: uvedbo okovov ali špang, za katere posle je kvalificiran sodnik itak odveč, kajti lahko ga nadomešča birič.

Ker je dosedaj marsikateri marljivi sodnik v vztrajno pridnostjo in nadarjenostjo vendarle včasih zadel tudi v justici ter no, je — četrta cvetka — odsedaj odpravljena tudi ta beseda (terno predlog), nadomešča jo — a m b a, kar pomeni za gotove kategorije mravljincev velik napredek.

Peta cvetka — in s tem je pušelček povezan: sodnik je popolnoma nepremestljiv — nek v arno pravici administrativne uprave, da ga lahko izavanzirajo na mesto, ki vsem prosilcem smrdi. Tudi za to odlikovanje ni treba posebno kvalifikacije, kajti povelja so sveta; čeravno državnih pravdnikov več — ni.

Edina tolažba za Slovence je ta, da nismo v državi Honolulu; pri nas kaj takega ne bi bilo mogoče in dosedaj še tudi ni... To okolnost je treba toliko bolj poudariti, da ne bo zagazil kdo, ki v svoji nedolžnosti to pravljico o Honoluluh dalje pripoveduje, v eno ali drugo „obznano“.

Prihodnje številke „Sedanjosti“ se bodo razposlale samo naročnikom, ki so dotlej poravnali naročnino v naprej!

Tedenske novice.

Iz upravnštva. Tudi današnja številka „Sedanjosti“ pošiljamo na ogled vsem bivšim naročnikom „Dolenjskih Novic“ ter mnogim drugim. Kdor se ne namerava naročiti, naj blagovoli list vrniti. Veliko bo takih, ki so se preselili v drugi kraj, ali pa v večnost. Prepričani pa smo, da bodo tisti, ki dobivajo kakorkoli list v roke, gotovo porabili priloženo položnico in poslali naročnino. Tiste naročnike, ki so že plačali naročnino, pa prosimo, da položnico prepuste v uporabo svojemu znancu. Kdor more in želi pomagati listu in stem dobri stvari, ki jo list zastopa, naj blagovoli zahtevati nabiralno polo za nove naročnike, kar mu bomo takoj poslali. — Vsem, ki so kakorkoli pomagali listu na noge, ali pa žele podpirati „Sedanjost“, izrekamo tem potom najprisrčnejšo zahvalo. Bog plačaj!

Iz uredništva. Vsled nagomilanega gradiva je prva številka izšla na šestih straneh. Tudi danes je več dopisov ostalo za prihodnjo številko. Prosimo vse prizadete dopisnike naj nam to ne zamerijo. Z ozirom na pičlo odmerjen prostor naj bodo vsi dopisi kratki in jedrnat. Kar se hoče povedati, naj se pove odkrito in odločno, če je resnično in za javnost umestno.

Spominsko ploščo Janezu Trdinu je odkrila podružnica SPD v Novem mestu na Gorjancih, v kraljestvu njegovih bajk. Misel je res srečna, čast in hvala podružnici, ki jo je izpeljala! V nedeljo 5. t. m. popoldne se je zganilo mesto, godba je zaigrala, peš in na lojternicah so jo mahnil čestilci Trdinovi proti „Zajcu“. Toda

kakor da so se prebudila vsa bajna bitja Trdinova po gori. Gorjanci so se grozeče stemnili, začelo je grmeti in deževati. Dež je vendar pravočasno prenehal. Godba je zaigrala, pevci zapeli, na to je pozdravil goste g. vl. svetnik Seidel. Svojim suhoparnim besedam je pripomogel do par „živijev“ v ozadju s tem, da je pozdravil „Sokole“ kot „steber“ države. Občinstvo je ostalo hladno. Nato je povzel besedo gimn. ravnatelj Wester, ki je v mojster-skem govoru orisal Trdino kot moža, umetnika, učitelja. Pred našimi očmi je stal Trdina kakor živ, srečen in zadovoljen v delu za narod, poln zdravega humorja. Klasično je sklenil g. ravnatelj svoj govor z opisom zunajnosti Trdinove, zdelo se je, da se bodo vrste poslušavcev razmaknile, in po cesti navzgor jo bo primahal stari Trdina s svojo „marelo“. — Zavesa je padla, pod ploščo je stopila četrtošolka Mušič, ki je ljubko prednašala Trdinovo „Gospodično“. — Skromna je bila slavnost, kakor je bil skromen Trdina, toda npajmo, da se bodo odprle roke bogatim meščanom, da se postavi v mestu samem dostojen spomenik. Na mamornati plošči na Gorjancih pa je napis: „Janez Trdina, slovenski pisatelj — * 1830 v Mengšu, † 1905 v Novem mestu — je v svojih „Bajkah in povestih“ proslavil Gorjance, Podgorje in Belo Krajino. — Čast in slava njegovemu spominu! Podružnica SPD — Novo mesto v juniju 1921“ — H koncu ne moremo opustiti, a da ne pripomnimo, da pač ni bilo v redu — če se je že povabilo na slavnost zastopnika občinskega odbora Šmihel-Stopiče — popolnoma zanemariti njegovo uradno navzočnost. Če bi se taka

Zgubljeni sin. LISTEK.

Povest. — Češko napisal V. H.

(Dalje.)

Od tega pogovora so minili trije tedni. Na gimnaziji je nastalo v tem času neko skrivnostno gibanje, ki je povzročilo veliko vznemirjenost med roditelji dijakov. Šest sedmošolcev je že izstopilo iz sv. Cerkve. Gospodje duhovniki prizadetih župnij so pravilno domnevali, da v tem tiči le sleparstvo in teror (nasilje). Zato so obvestili o tem, ko so prejeli tozadevno izjavo, očete dotičnih dijakov. Razredni učitelj sedmošolcev je bil profesor Drubek. Tudi Jaroslav Belik je bil med odpadniki. Doma je nastal prepir. Sin je poskušal tajiti, toda oče ga je strogo zavrnil:

„Še celo lagati se upaš smrkovec?! Poglej, tu imaš črno na belem!“

„Jaz nisem nikakršen smrkavec“, je vzrojil dijak in se postavil očetu po robu. „Sem svoboden državljani in v verskem oziru lahko delam, kar hočem. Ampak tega smrkovca, ki si mi ga prilepil, boš še pomnil!“

Oče je obstrmel nad temi besedami svojega sina ves zaprepaščen. V hipu ga je spopadla težko zatajevana sveta jeza in v svojih od Boga danih mu pravicah razžaljeni oče je bolešno vzkliknil in naperil svojo žuljovo desnico k udarcu:

„Torej tako daleč si že prišel?!“

Hotel je udariti. Toda v tem trenutku je vstopila mati in se postavila med očeta in sina ter s povzdignjenimi rokami zaprosila:

„Oče, umiri se! Jaroslav bo preklical svoje odpadništvo in te prosil za odpuščanje.“

„Izstop iz cerkve ne prekličem za nobeno ceno na svetu. Profesor Drubek bi si potem še norca delal z mene. Odpuščanje pa itak ni potrebno. Z očetom sva pobotana.“

Po teh besedah je Jaroslav odšel. Oče je onemoglo zdrknil na stol, mati pa je bridko zajokala.

„To hudičevo seme, ta prekleti Drubek!“ je tožil izmučeni oče v jezi in bolu. „Kamorkoli se prikaže, priraša s sehoj samo nesrečo.“

Jaroslav ta dan ni prišel domov. Ljubezni roditeljev k svojemu otroku je spremenila jezo in žalost v težke skrbi.

„Grem, da kaj poizvem o njem,“ je menila žena Belikova.

„Nikamor ne pojdeš!“ je odločil mož.

Žena ni odgovorila. Stariši so imeli žalosten večer in še trpkajšo noč. O spanju ni bilo niti govora. Drugi dan je prišlo pismo od Jaroslava, v katerem je starišem na kratko sporočil, da mu ni mogoče živeti doma. Preselil se je k prijatelju, ki je bil voditelj odpadlih dijakov in desna roka profesorja Drubeka.

Oče je od jeze prebledel, mati pa je skoraj omedlela. — Dolgo nista spregovorila besedice.

„Ljubi mož, kaj naj storiva?“ iztisnila je žena s težavo iz sebe.

„Počakajva do popoldne“, je dejal Belik, ko je zopet dobil moč nad svojimi težko preizkušenimi čustvi. „Stvar je treba premisliti. Poizvedoval bom pri znancih.“

„Kdo bi mislil, da nam bo naš Jaroslav prizadeval tako žalost“, je tarnala mati.

(Dalje prih.)

strankarska netaktnost pripetila z naše strani — bi bili vsi križi dol. Trdina je naš vseh in o njem bomo ob priliki obširnejše pisali.

Koncert Mire Costaperaria-Dev in Marije Schweiger, prirejen 4. t. m. v novomeškem Nar. Domu je nudil okusno izbran glasben vzpored. Umetnici diči izrazita muzikalna nrav, zmisel za umetnost in visoka stopnja znanja. Pianistinja Marija Schweigerjeva dosega v tehnično odličnih skladbah hvalne uspehe. Umetnica zrele preudarnosti je koncertna pevka M. Costaperaria-Dev, glasbeno solidno izšolana, uveljavlja lepoto svojega glasu dovršeno v bujni radosti, s katero se udaja pevanju, vneta v duši za lepoto po nji proizvajanih skladb. Lahkotno se ji vzpenja glas v smeje višine, ki mu daje vzmet prirojena gracija, dičijo ji glas svojstva subretnega žanra in vzadovoljuje tudi zato, ker odseva od nje čar dobrega razpoloženja.

„Sedanjost“ je v splošnem našla ugoden odmev. Njena bojevitost — kar je končno umevno — nekaterim seveda ne ugaja in si žele — preteklosti. Njim bodi povedano, da je sedanjost rodila pač — „Sedanjost“, ki odpravlja mrtvilo, daje novo vsebinsko smer dolenski politiki in sprejema boj, ki ga Slovencem vsiljujejo današnje razmere. Tuintam bo kdo obtičal na bodikah „Osata in gartrož“, ako se bo le preveč nagibal k programom in ljudem, katerih zastopniki pomagajo plesti ustavno, gospodarsko in politično vrv okrog vratu ponosne Slovenije in pravične Jugoslavije. To bo pa splošnosti le v korist.

„Naš list“. Ministerstvo prosvete, ki je v rokah zagrizenega centralista Sv. Pribičevica, je začelo izdajati mesečnik za šolsko mladino pod imenom „Naš list“. List urejuje znani pisatelj in pesnik gosp. Stevan Beševič. Zdi se pa, da g. urednik nima odločilne besede pri izbihi gradiva, ako je mesečnik res namenjen vsej jugoslovanski šolski mladini, kakor trdi program. List bo dobrodošel srbskim šolam. Pri tej priložnosti pa moramo najodločnejše obsoditi način vsiljevanja srbskega otroškega lista slovenski mladini, ki ima — hvala Bogu — dovolj dobrih slovenskih listov na razpolago in poceni. Pri vsej dobri volji g. urednika „Naš list“ ne bo dosegel niti pedagoškega, niti političnega cilja, za katerim stremi Pribičevič.

Volitve so popolnoma razveljavljene v občinah Črmošnjice in Šmihel-Stopiče. V Črmošnjicah se je ugodilo pritožbi socialistov, v Šmihel-Stopičih pa nezadovoljnim samostojnežem. Razlogi: ponarejeni podpisni komunističnih kandidatov, nezaklenjene volilne škrinjice in kozje „frnikufe“. Razpis novih volitev se izvrši v najkrajšem času. Razveljavljenje volitev je izzvalo med volilci umljivo razburjenje. Radi tega so samostojneži v veliki nepriliki,

ker na dan novih volitev pričakujejo svoj poraz. Čuje se, da nasprotniki poskušajo z ozirom na to dan novih volitev čimdalje odlagati. Pa ne bo šlo. Vsi pametni volilci bodo volili s SLS in poslali poraženim centralistom račun za po nepotrebem zgubljen dan v času največjega poljskega dela. „Sedanjost“ bo tem volitvam posvetila vso svojo pozornost.

V pojasnilo. Nekateri novomeški trgovci so pod vplivom nekkih politizunov in hazardistov v uporabi izraza „krščeni in nekrščeni Židje“ neopravičeno opazili ost proti sebi. Splošno znano je in vsakemu razsodnemu človeku razumljivo, da se pod imenom „Žid“ vedno razumeva nerealna in in nepoštena trgovina. Hvala Bogu, v Novem mestu je takih trgovin in obrti zelo malo. Da pa vendar tudi pri nas obstojajo taki Židje, bo pokazala sobotna porotna razprava. Vznemirjenje, če ga je sploh kaj bilo zaradi gornjega izraza med poštenimi trgovci in obrtniki, je le plod nasprotniških spletk in zarot proti našemu listu, na katere pa smo pripravljani.

Kat. slov. prosvetno društvo v Šmihelu ima v nedeljo 12. t. m. po litanijah predavanje. Pridite vsi v obilnem številu. — Predava g. sodni svetnik dr. Fischinger.

Orli in Orlice iz Šmihela se polnoštevilno udeležijo Orlovskega tabora v Črnomlju, dne 19. junija.

Gospod minister Pucelj je bil prejšnji teden na Grmu na posetih. Njegov nastop so ocenili njegovi živijo-klicarji tako-le: Komaj se je vsedel na ministrski stolček, že tako visoko frči, da ni nič več prejšnjega sladkega Pucelja, čeprav vsak korak kaže, da smo mesar.

Kopanje v Krki je že v polnem jeku. Čudno pa je, da se merodajni tako malo brigajo za varnost kopalcev. Čoln za pomoč je sicer na mestu, toda priklenjen in brez vesla. Opozarjamo, dokler je čas.

Kolinske cikorije, pritožuje se neki dopisnik, nimajo povsod v trgovinah. Proti temu je odpomoč le v tem, da vsak zahteva in priporoča le Kolinsko cikorijo. Podpirajmo domača podjetja!

Profesor Seidl je v prosti naravi — nič čudnega! — pozabil na članek v „Jugoslaviji“. Volilci bodo baje oddali krepkejši glas.

Nacetu K., ki samostojno grozi, priporočamo skrajno ponižnost, sicer zadobe sodni stroji, ki so preje le pisali, naenkrat dar govora in bodo celo zapeli ono znano: „To zdravo ni, to dobro ni, iz tega se gorje rodi!“ S „Sedanjostjo“ naj se le pomiri.

Afera mesarja Lojzeta Gačnika radi hudodelstva ropa pride pred poroto v soboto 11. junija ob 9. uri.

Svetovne novice. V Italiji še ne vedo, kakšna bo zborniška večina. Socialisti in ljudska stranka bržčas pojdejo skupaj in

njim se pridruži tudi pet slovenskih zastopnikov. General Segre in polkovnik Romanelli sta zapletena v umazanosti, izvršene na Dunaju. Takih stvari je tudi drugod dovolj; samo prikriti jih znajo bolje. Anglija in Francija, v družbi z Grki, pripravljate nov pohod proti Kemal paši v Mali Aziji, ki bo moral končno vendar le skleniti mir. Več zajcev tudi psa raztrgajo. Velika sladkorna tovarna na Češkem je popolnoma zgorela. Italija zahteva revizijo rapalske pogodbe radi baroškega pristanišča; naša vlada molči kot grob, kamor bodo zakopali še to malo, kar imamo. — Madžarska vlada je radi veleizdaje zaplenila premoženje bivšemu ministru Karolyju, ki živi v Jugoslaviji, kamor je pribežal iz Italije.

Umor ali kaj? Poštni uradnik Ivan Simončič se že dalje časa pogreša. Že v prvi polovici pr. m. je odšel službeno v Belgrad. Vsled izzivajočega obnašanja neke ženske si je Simončič mimogrede na ulici dovolil nedolžno opazko. To je nekoga tako pogrelo, da je Simončiču sledil. Zvečer je Simončič še večerjal v gostilni „Triglav“, nato pa ga ni videl nikdo več. Taki slučajni v Belgradu niso novi. Celotna dva slovenska poslanca sta bila lani napadena. Govori se da so na malem Kalimegdanu v Belgradu našli nedavno zakopanih več človeških trupel. In centralisti hočejo tamošnje razmere presaditi tudi v naše kraje! Slovensko in hrvatsko ljustrvo tega ne bo dopustilo nikdar!

Dopisi.

Iz Mirnske doline. Bil sem te dni po opravkih v hribih. Videl in zvedel sem nekatere zanimivosti. Ko so bile zadnje občinske volitve, so samostojni kolovodje zelo agitirali za SKS listo. Poslanec Majcen iz Št. Janža je pri volivnem shodu na Mirni ljudem med drugim obetal tudi preložitve dosedanje ceste, ki vodi iz Mirne v Sv. Križ, ki je polna klancev, kar je seveda nujno potrebno. Ker je zdaj njegova stranka na vladi, ga vljudno opozarjamo na to obljubo. Gospod poslanec naj predvsem v Ljubljani zahteva, da se zgradba te ceste nadaljuje. Sredstva in načrte v ta namen je zapustil že prejšnji kranjski deželni odbor. Sicer pa, ako ni več dotičnega denarja, ima pa Slovenija itak po svoji davčni moči 700 milijonov prebitka. Iz teh naj se plačnujejo določene uravnave in zboljšanja, da bo tudi kmet imel kaj koristi. Poslanec Majcen bi se kmetom tod okrog zelo prikupil, ko bi stopil k svojemu tovarišu poljedelskemu ministru ter mu pošepnil na uho: „Zdaj stori hitro kaj za našega kmeta, ko imaš še oblast v rokah.“ Ko poslanec Majcen izpostuje vsaj to malenkost, pa naj zopet skliče shod na Mirni ter reče: „Evo, svoje

obljub sem izpolnil. „Dotlej pa smo ne-
verni Tomaži. Zato pa smo pri zadnjih
volitvah poslali v občinski odbor večino
naših somišljenikov SLS. Posebno vrlo so
se obnesli Tihabojčani, ki so skoraj vsi
glasovali za SLS. Še bolj so se odrezali
Svetokriščani, ki so se zedinili na eno
samo listo krščansko zavednih mož. Ob-
žalovati pa je, da na tej listi ni bilo za-
služnega prejšnjega župana g. Miklavčiča.
Po nesrečnem požaru je odložil vsa častna
mesta in potrebuje počitka in okrepčila.
— Od Mirenske graščine naprej je po-
sekano silno veliko gozda. Gozdna kra-
sota je zginila in gola rebra spominjajo
na Kras. Za polstoletja je dotični kraj
opustošen, kar ni v posebno vzpodbudo
sosednjim kmetom, ki umneje gospodarijo
s svojimi gozdovi.

Kranjska deželna banka.

Kranjska deželna banka bo vsled na-
redbe deželne vlade z dne 29. aprila 1921
likvidirala na ta način, da se ustanovi
hipotečna banka kot delniška družba, ki
prevzame vsa aktiva in pasiva sedanje
deželne banke. Poroštvo bivše vojvodine
Kranjske napram upnikom deželne banke
pa ne preneha, ker dobi ta toliko delnic
po nominalni vrednosti, kolikor bi znašal
čisti presežek premoženja deželne banke.
Ostale delnice dobi sindikat regulativnih
hranilnic, ki jih odda svojim članom ali
pa drugod. V upravni svet hipotekarne
banke imenuje sedaj deželni predsednik
dva člana, in enega revizorja kot zastop-
nike „Imovine bivše vojvodine Kranjske“,
pozneje pa to dela zakohiti zastopnik te
„Imovine“.

Ustanovitev hipotekarne banke se poveri
predlagateljskemu odboru petih članov, ki
naj zdela načrt štatura nove delniške družbe.
Predlagateljski odbor mora, predno zaprosi
za ustanovitev delniške družbe predložiti
načrt štatura predsedniku deželne vlade v
odobritev. V ta odbor je deželna vlada

imenovala: dr. V. Gregoriča za načel-
nika komisije za upravo imovine bivše
vojvodine Kranjske, dr. O. Fetti-
ch-Frankheima, odvetnika, predsednika
direktorija deželne banke, dr. Fr. Čer-
ne-ta, ravnatelja mestne hranilnice v
Ljubljani, I. Mikuža, ravnatelja deželne
banke in L. Plavšaka, posestnika pri
Sv. Juriju ob Taboru.

Naše občine naj se podvzajo, da ne
bodo izključene od uprave te edine hipo-
tekarne banke v Sloveniji.

Osat in gartrože.

IV. Zlato koreninico je nedavno tega iz-
gubil v nočni tmini v bližini božjega groba
šef neke pri sodišču registrirane tvrdke, ki
ima monopol za mavšlarsko in evik-prosveto
na Dolenjskem. — Da se nesebično delo člo-
vekoljubnega podjetja ne obustavi, se vabijo
vsi ljubitelji tega vzlasti za vzgojo mladine
priporočljivega športa, da priskrbe šefu kot
nadomestno igračko kak neizžet medij —
morda zlato citrončko. Oddati med običajnimi
hazardnimi uricami v dvorani, ki jo radi skrajno
ugodne centralne lege v N. lahko najde vsak
tujec; je v neposredni bližini samostojnega
pogrebnege salona M., njivice miru in sprave
ter — Lojzetove celice, pač za vsak slučaj...
— Le brez skrbi: senca kazenskih zvijač v
to svetišče ne pade, mami pa blesteča zvezda
upanja na častno saržo v prihodnjem mestnem
svetu nekje med Abderiti...

Odkod veje veter proti cerkvi?

Znano je, da so člani framazonov lož
le veliki bogatini in milijonarji. Zato imajo
ogromne svote denarja za propagando. Naj-
več denarja pa seveda pride v ta namen
iz Amerike, Angležke in Francoske. V
Ameriki je framazonsko tajno društvo, ki
se imenuje „sinovi in hčere Vašingtona.“
Taka in enaka tajna društva so tudi dru-
gje, celo pri nas. Ameriško tajno društvo
je v kratkem času nabralo velike vsote
dolarjev. Samo milijardar Rockefeller je
dal na razpolago več milijonov dolarjev.
Društvo „Armada rešitve“ ki je tudi v

Srbiji delila obleko in živež, dobiva denar
za svojo akcijo tudi od teh tajnih frama-
zonskih društev. Zastonj gotovo ne. Sum-
ljivo potovanje pravoslavnih škofov in sicer
dr. Velimiroviča po Ameriki in Angležki
in Dositeja po Češki na državne stroške
ter pravica do polovične cene voznih list-
kov za člane framazonov lož po naši
kraljevini — vse to daje mnogo misliti. Zato
tudi razumemo odkod prihaja kulturni boj
proti katoliški cerkvi. Kancelparagraf, ki
so ga predlagali samostojneži, pa je vsaj
v posredni zvezi s framazonimi načrti
Odtod torej veje veter proti cerkvi!

**Nabirajte zdravilna zelišča, ker donašajo
zdravemu dohodke, bolnemu pa zdravje!**

Ameriški novičar.

Splošne zanimivosti. Martin Pe-
trič iz Chicage West Pullman je poslal za
zvonove v Metliko nad 800 dolarjev. On
je rojak našega vrlega poslanca g. Jožefa
Nemčnjica. Bivši naš poslanec ie prejšnji
konzul v Ameriki dr. Ivan Švegelj je
začetkom maja obiskal Jolietške Slovence.
Potuje kot odposlanec naše vlade. — V
Willardu Wisc. so zmagali Slovenci pri
občinskih volitvah. Župan je Mat. Drganc,
tajnik Jože Lunka in blagajnik Anton
Zupančič. V Gibbertu in Biwabiku so
Slovenci postavili za občinske posle svoje
rojake.

Umrli so. — Adam Nataljen v Cuda-
lnj Wis v starosti 48 let. — V Rice Minn.
V prvi polovici aprila Terezija Oman, mati
Rev. Trobec. — V Iron Mountainu Kateri-
na Berce, mati dveh tamošnjih slovenskih
redovnic. — V Clevelandu Oh. Mrs Prin-
čič, mati Rev. Prinčiča, ki se je zdravil
v Denverju Cold in se kmalu nato pre-
selil tudi on v večnost. — V Clevelandu je
električni tok ubil Franca Lunarja iz Ihana
na Gorenjskem. — Za spalno boleznijo Ma-
rija Bajt iz Vrhnike. — V Cairnbrookku Pa.
Jože Rudolf iz Cerknice. — V Chicagu
Janéz Belihar.

Proda se posestvo

hiša z vsemi gospodarskimi
slopi, za 40 mernikov posetje njiv,
4 travniki, 2 gozda in 1 vinograd
s hramom. Prodajalo se bo v nedeljo
19. junija t. l. popoldne. Ogleda se
lahko ves ta čas pri lastnik Ignac
Gregorčiču, Strelac 4, Bela cerkev, Dol.

Stanovanje! Dve sobi, kuhinja s pri-
tiklinami za malo dru-
žino v mestu se išče za takoj ali po-
znejše. — Bližje v upravnistvu tega lista.

Služkinja, ki zna tudi nekoliko ku-
hati, se išče za malo slo-
vensko družino okrajnega zdravnika v
Novi Gradiški. Plača in drugi pogoji so
zelo ugodni. — Naslov in ostale pogoje
se izve pri upravnistvu tega lista.

USNJE

raznovrstno najboljše kakovosti
in vse čevljarne potrebščine

priporoča po dnevnikih cenah

Franc Erjavec v Novem mestu.

➔ Išče se služkinja ➔
Kje pove upravnistvo tega lista.

ŠTEDILNIKE
priporoča JAKOB PREŽELJ,
ključavničarstvo v Novem mestu

Ajbiž, gomilice, pelin, žajbelj, tavžent rože

druga zdravilna zelišča, korenine, semena
kupi
lekarna J. Bergmann v Novem mestu.

TISKARNA - KNJIGARNA - KNJIGOVEZNIKA J. KRAJEC NASL., NOVO MESTO

se priporoča p. n. uradom, gg. trgovcem in slav. občinstvu za vsakovrstna naročila.